

6. Bezpartochnyi M., Živitere M., Riashchenko V. (2017). Creating a marketing strategy on agriculture market. Formation of modern social, economic and organizational mechanisms development of entities agrarian business: collective monograph; edited by M. Bezpartochnyi; ISMA University. Riga: Landmark SIA, pp. 52-68.

7. Mishenin Y., Koblianska I., Yarova I., Kovalova O., Bashlai S. (2023). Food security, human health, and economy: a holistic approach to sustainable regulation. *Agricultural and Resource Economics*, vol. 9, no. 4, pp. 50-78.

СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Косолапова А.О., викладач економічних дисциплін,
Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього
фахового коледжу

У сучасних умовах геополітичних трансформацій та хронічної нестабільності на світових фінансових та товарних ринках, питання розробки нової політики соціо-економічного розвитку для національних економік стає надзвичайно актуальним. Основна така політика повинна базуватися на довгостроковій перспективі розвитку економіки, майбутнього розвитку економіки країни, з урахуванням поточних тенденцій регіоналізації (регіональної інтеграції) та глобалізації. Водночас важливо розуміти сутність цих процесів. Глобалізація - це процес, тенденція, політичний та економічний рух до створення світової економічної системи з єдиною структурою виробництва та єдиним світовим фінансовим та товарним ринком. У такій системі капітал, товари, послуги та ресурси праці переміщуються відповідно до певних умов і правил, з урахуванням важливості окремих держав та інтеграційних асоціацій на світовій арені. Водночас спостерігається уніфікація регулятивних та соціальних захистів, економічних стратегій координації транснаціональним капіталом (власниками великих транснаціональних корпорацій).

Інтеграція на регіональному рівні в певній мірі виступає як балансуєчий процес глобалізації і ґрунтується на створенні та посиленні регіональних внутрішньо-економічних зв'язків. Але в той же час вона спрямована на найбільш ефективну інтеграцію країн-учасниць асоціації у фінансове середовище та економічну систему.

Регіоналізація відбувається за допомогою певних політичних та економічних механізмів структурної трансформації з метою підвищення ефективності економік країн, що беруть участь у інтеграційній асоціації. Таким чином, для збереження стабільності світових економічних систем і передусім для розвитку національних економічних систем, структури держав усіх країн світу, без винятку, повинні брати участь у розробці та впровадженні нової політики соціо-економічного розвитку. Це, у свою чергу, потребує розробки нових теоретичних та методологічних підходів.

Економічний ріст включає збільшення обсягів виробництва національного продукту та постійні зміни в структурі валового внутрішнього продукту та національної економіки, що відповідають ринковим вимогам. Це невід’ємна частина соціо-економічного розвитку держави. Динаміка економічного зростання впливає на структурні зміни у національній економіці, а структурні зміни в свою чергу впливають на ефективність праці та якість економічного росту. Управління економічним зростанням включає усунення неефективних економічних структур для сприяння процесам розвитку виробництва.

Підсумовуючи різноманітні шляхи впливу держави на економічний ріст у країнах з ринковою економікою, можна виокремити основні типи стратегій розвитку. Основна проблема, яку потрібно вирішити при формуванні стратегії розвитку, – це питання формування механізму трансформації загальної системи соціо-економічних зв’язків у національній економіці. Існуючі зв’язки у національній економіці потрібно оптимізувати таким чином, щоб національна економіка вийшла з кола бідності і увійшла в спіраль економічного зростання. Враховуючи, що основними складовими економічного зростання є праця та капітал, основною проблемою у країнах, що розвиваються, є відсутність інвестиційних ресурсів для розвитку продуктивного потенціалу, а також людських ресурсів. Сформувався певний замкнутий коло економічної відсталості. Країни, які мають недостатньо інвестиційних ресурсів, потрапляють в обмежений процес виробництва та споживання, що, в свою чергу, призводить до ще більшого дефіциту інвестиційних ресурсів для розвитку виробничих потужностей та людського капіталу. У зв’язку з цим держава повинна формулювати стратегії розвитку, спрямовані на розрив цього замкнутого кола бідності і перехід національної економіки на етап самостійного довгострокового економічного зростання.

Таким чином можна виділити декілька основних типів стратегій соціо-економічного розвитку.

Перший тип стратегії – це ліберальна стратегія розвитку. Специфіка цієї стратегії полягає в тому, що поліпшення системи розподілу ресурсів країни здійснюється за допомогою ринкових механізмів і, більше того, з адаптацією національної економіки до тих напрямків, що вказані ринком. Згідно з цією стратегією, сфера інтересів економічної політики держави – це процеси, що відбуваються на мікрорівні. Ця стратегія ґрунтується на приватній ініціативі та підприємництві. Стратегія використовується головним чином під час економічної кризи, коли необхідно стабілізувати ціни, пропозицію та попит на ринку. Ліберальна стратегія спрямована на збільшення кількості руйнувань (які в суті є потенційними інвестиціями) та покращення ефективності використання капіталу. Під час впровадження цієї стратегії використовуються методи грошової та фіскальної політики, тому її також називають грошовою або ортодоксальною стратегією. Таким чином, ліберальна стратегія спрямована на вирішення економічної політики у довгостроковій перспективі.

Другий тип стратегії економічного розвитку – це стратегія відкритої економіки. Схоже на ліберальну стратегію, стратегія відкритої економіки спрямована на розподіл ресурсів на ринку або у приватному секторі. У той же час провідна роль у підвищенні ефективності національної економіки відводиться експорту. Згідно з цією стратегією, глобальний ринок представляє потенційний попит на продукцію і таким чином потенційно впливає на темп та якість росту національної економіки. Отже, національна економіка повинна максимально використовувати міжнародну торгівлю, конкуренція на міжнародному ринку товарів та послуг стимулює підприємців до підвищення продуктивності праці, ефективності використання ресурсів та якості продуктів. Ефекти, отримані на мікрорівні, поширюються на економіку країни в цілому, підвищують її ефективність і прискорюють темпи розвитку. Отже, стратегія відкритої економіки, використовуючи порівняльні переваги та підвищуючи рівень заощаджень, повинна в кінцевому підсумку призвести до швидшого інвестування та більш ефективного використання інвестиційних ресурсів. У відмінну від ліберальної стратегії, держава відіграє активну роль у стратегії відкритої економіки. Держава пропонує політику для стимулювання подання, зняття бар'єрів на експорт продукції, впровадження політики доступності та використання заходів для стимулювання експорту продукції. У той же час держава повинна проводити політику вільної торгівлі та стимулювати притікання іноземних інвестицій.

Третій тип стратегії - це стратегія індустріалізації. Як і попередні стратегії, ця стратегія спрямована на стимулювання зростання національної економіки. Специфіка цієї стратегії полягає в тому, що вона базується на основі національної економіки. При реалізації цієї стратегії провідна роль відводиться державі, яка на різних рівнях повинна стримувати накопичення інвестиційних ресурсів та спрямовувати їх на збільшення промислового виробництва.

Сьогодні пріоритетом для України, так само як і для більшості країн світу, є подолання наслідків економічної кризи, створення конкурентоспроможної, інноваційної економіки, яка сприяє благополуччю громадян та забезпечує рівні можливості для них.

Література:

1. Чандрен Н. Держава сталого розвитку. Майбутнє урядування, економіки та суспільства. Київ : видавництво «Наш формат», 2020. 288 с.
2. Козак Ю., Ковалевський В., Ліганенко І. Міжнародні стратегії економічного розвитку. Київ : Центр навчальної літератури, 2009. 356 с.
3. Закон України «Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року».

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ СТРУКТУР УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Кохтев К.П., здобувач першого (бакалаврського) рівня ВО*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Одним з напрямків розвитку організаційно-правових форм господарювання – створення асоціативних корпоративних моделей. Приватизація або процес трансформації знеособленої власності (державної чи колективної) у приватну, має принципове значення для сільського господарства України в двох основних аспектах: для посилення індивідуальної або групової мотивації власників в ефективному використанні ресурсів і забезпечення на цій основі економічного зростання; для утворення підприємств нового типу, орієнтованих на ринкові відносини [1]. Отже, приватизація сама по собі не є кінцевою метою реструктуризації сільського господарства. Це лише обов'язкова стадія формування нового типу підприємств у сфері виробництва й агробізнесу.

* Науковий керівник – Нагасв В.М., д.п.н., професор